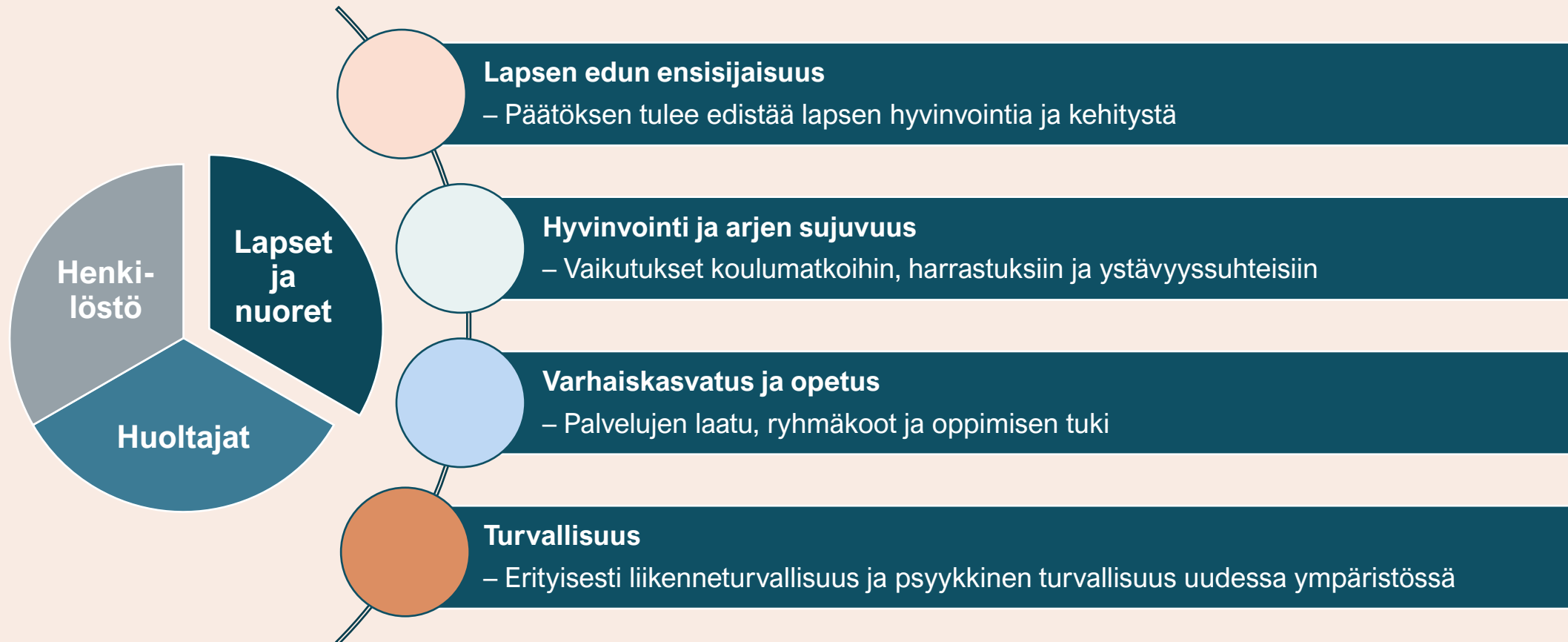

FCG.

Lapsivaikutusten arviointi:
Oppilaille toteutettujen kyselyjen
tulokset suhteessa FCG:n
arviointikehikkoon

18.3.2026

FCG:n käyttämä tulosten raportoinnin viitekehys; oppilaille toteutetut kyselyt

Lasten osallisuus ja kuulluksi tuleminen eli lapsen oikeus osallistua ja vaikuttaa päätöksiin toteutunee mm. silloin, kun lapsilla on aito mahdollisuus vastata kyselyihin.

Lapsen edun ensisijaisuus

Lapsen edun ensisijaisuus– Päätöksen tulee edistää lapsen hyvinvointia ja kehitystä

- Näkyy vahvasti lasten kokemuksissa – mutta kielteisenä riskinä.
- Kaikissa ikäryhmissä korostuu, että nykyinen koulu koetaan lapsen edun mukaiseksi: turvallinen, tuttu ja hyvinvointia tukeva.
- Erityisesti pienemmillä ja 3–6-luokkalaisilla yli puolet ei näe koulun vaihdossa mitään myönteistä.
- Muutos nähdään usein uhkana hyvinvoinnille, ei kehitystä tukevana mahdollisuutena.
- Lasten vastausten perusteella suunniteltu muutos ei lähtökohtaisesti näyttäydy lapsen edun ensisijaisuutta tukevana, vaan sisältää merkittäviä koettuja heikennyksiä lapsen hyvinvointiin.

Hyvinvointi ja arjen sujuvuus

Hyvinvointi ja arjen sujuvuus– Vaikutukset koulumatkoihin, harrastuksiin ja ystävyyssuhteisiin

- Ihmissuhteet (kaverit, luokkayhteisö) ovat ylivoimaisesti tärkein hyvinvoinnin tekijä kaikissa ikäryhmissä.
- Koulumatkojen piteneminen herättää huolta: jaksaminen, harrastuksiin ehtiminen, arjen aikataulut.
- Harrastuksiin kohdistuvat vaikutukset eivät ole enemmistölle ratkaisevia, mutta osalle lapsista riski harrastusten vaikeutumisesta tai loppumisesta on todellinen.
- Kyselyt osoittavat, että muutos voi heikentää arjen sujuvuutta ja koettua hyvinvointia, erityisesti niiden lasten kohdalla, joille lähikoulu, lyhyet matkat ja tiivis yhteisö ovat arjen perusta.

Varhaiskasvatus ja opetus

Varhaiskasvatus ja opetus– Palvelujen laatu, ryhmäkoot ja oppimisen tuki

- Lapset arvostavat pieniä tai sopivan kokoisia kouluja ja ryhmiä, joissa:
 - aikuiset tuntevat oppilaat
 - oppimisrauha säilyy
 - apua saa helposti
- Isompaan kouluun liittyy pelkoja: melu, hälinä, suuret ryhmät, vaikeampi keskittyminen.
- Yläluokilla nähdään myös joitain mahdollisuuksia (tilat, valinnaisuus), mutta nämä eivät ohita turvallisuuden ja ihmissuhteiden merkitystä.
- Lasten näkökulmasta opetuksen ja oppimisen laatu kytkeytyy vahvasti koulun kokoon, ilmapiiriin ja aikuisten saavutettavuuteen, ei ensisijaisesti rakenteellisiin ratkaisuihin.

Turvallisuus

Turvallisuus– Fyysinen, psyykkinen ja sosiaalinen turvallisuus

- Psyykkinen ja sosiaalinen turvallisuus (kiusaamattomuus, hyväksytyksi tuleminen) on lasten vastauksissa keskeisin hyvän koulun edellytys.
- Koulun vaihtoon liittyy:
 - pelko kiusaamisesta
 - huoli yksin jäämisestä
 - epävarmuus uusista aikuisista ja säännöistä.
- Pienemmillä lapsilla turvallisuus kytkeytyy erityisesti tuttuihin aikuisiin ja kavereihin.
- Kyselyaineisto osoittaa, että suunniteltu muutos sisältää merkittäviä koettuja riskejä lasten psyykkiselle ja sosiaaliselle turvallisuudelle, ellei siirtymää tueta poikkeuksellisen vahvasti.

Osallisuus

Osallisuus ja kuulluksi tuleminen– Lapsen oikeus osallistua ja vaikuttaa

- Toteutuu itse kyselyiden kautta hyvin.
- Lapset ovat saaneet kertoa:
 - Mielipiteensä
 - Huolensa ja toiveensa omin sanoin
 - Avoimet vastaukset ovat runsaita ja tunnepitoisia, mikä kertoo aidosta osallisuudesta.
- Rajoite: Lapset eivät vielä näe, miten heidän näkemyksensä vaikuttavat päätöksentekoon.
- Osallisuus toteutuu tiedonkeruussa hyvin, mutta lapsivaikutusten näkökulmasta ratkaisevaa on, miten vastaukset aidosti huomioidaan päätöksissä.

FCG.